

31.0205 שירות קבע - הארכה וסיום

תוקף טעיפים 1 עד 49 מה - 12 נוב' 95

הגדרות

1. הרשות המוסמכת - הרשות המוסמכת לאשר הארכת שירות קבע והפסקת שירות קבע, כמפורט בהפ"ע 3.0501.
2. שירות קבע ארוך - כמשמעות מושג זה בהפ"ע 3.0501.
3. התקשרות פתוחה - כמשמעות מושג זה בהפ"ע 3.0501.

כללי

4. חייל בשירות קבע, שהתחייבותו לשירות קבע עומדת להסתיים, יודיע על רצונו להאריך את התחייבותו לתקופה נוספת (על טופס 305), או על אי רצונו להאריך את שירותו, שלושה חודשים, לפחות, לפני מועד תום התחייבותו.
5. הארכת התחייבות תהיה לשנה אחת, לפחות. הרשות המוסמכת רשאית, עקב שיקולים ענייניים, לאשר הארכת התחייבות לתקופה קצרה מזו שאליה ביקש להתנדב החייל, למעט התחייבות הניתנת על ידי חייל, הנדרש להשלים, בהתאם לפקודות הצבא, יתרת שירות קבע כתנאי לקבלת הטבה.
6. על אף האמור בסעיף 5 לעיל, יכול חייל בשירות קבע לבקש להאריך את התחייבותו לתקופה נוספת הקצרה משנה, אם קיימת הצדקה לכך (כגון: השתתפות ביחידה לצורך סיום תפקיד).
7. כל קצין שלישות או קצין ניהול ינהלו רישום מדויק של מועדי תום ההתחייבויות לשירות קבע של כל החיילים ביחידותיהם. קצין השלישות יודא, שהארכת שירות (טופס 305) תוגש על ידי החייל שלושה חודשים, לפחות, לפני תום התחייבותו הנוכחית. החליט החייל, שאינו רוצה להאריך את שירותו - יזמן לדאיון בפני מפקד היחידה, כמפורט בסעיף 31 להלן.

בקשה להארכת שירות קבע

8. בקשה להארכת התחייבות לשירות קבע קצר או בקשה להתקבל לשירות קבע ארוך יוגשו על טופס 305 (בקשה להארכת שירות קבע), בהעתק אחד.
9. טופס 305 ימולא כך:-
  - א. החייל ימלא את הטופס, יחתום על ההצהרה, ולאחר השלמת הפרטים בה ימסור את הטופס לקצין השלישות היחידתי.
  - ב. אם החייל מבקש להתקבל לשירות קבע ארוך, ירשום בהצהרה, במקום המיועד למספר השנים אליהן הוא מבקש להתחייב, את המלים "לשירות קבע ארוך".
10. קצין השלישות של היחידה, שבה מוצב החייל, יפעל כך:-
  - א. יבדוק את נכונות הפרטים המופיעים בטופס, ישלים את הפרטים החסרים בטופס ויעביר את הטופס להמלצת מפקד היחידה ולחתימתו.
  - ב. לאחר המלצת מפקד היחידה וחתימתו, יעביר את הטופס למפקדה הממונה על יחידת הרישום.
11. הטופס יועבר בערוצי הפיקוד למפקדות הממונות הרלוונטיות, שימלאו את המלצותיהן על הטופס.
12. בגמר הטיפול בטופס, יועבר הטופס למפקדת קצין החיל הראשי. מפקדת קצין החיל הראשי תמלא את הערותיה ואת המלצותיה על הטופס.
13. החתימה על הטופס במפקדות הממונות ובמפקדת קצין החיל הראשי תהיה על ידי המפקד עצמו או על ידי מי שהוסמך על ידו, כמפורט להלן:-
  - א. כאשר מאריך השירות הינו חייל, שדרגתו דרגת כתף סרן, לכל היותר, למעט החותמים לשירות קבע ארוך - תהיה ההמלצה חתומה בידי קצין, שדרגתו לפי תקן רס"ן, לפחות.

ב. כאשר מאריך השירות הינו קצין בעל דרגת כתף סרן, לכל היותר, החתום לשירות קבע ארוך, או שמאריך השירות הינו קצין בדרגת כתף רס"ן, לפחות - תהיה ההמלצה חתומה בידי קצין, שדרגתו לפי תקן סא"ל, לפחות, ובלבד שדרגתו גבוהה בדרגה אחת, לפחות, מדרגת מאריך השירות.

14.

א. אם במפקדת קצין החיל הראשי קיים בעל תפקיד המוסמך לאשר את בקשת החייל, יטפל בעל הרשות המוסמכת בבקשה, כמפורט להלן.

ב. אם במפקדת קצין החיל הראשי אין בעל תפקיד המוסמך לאשר את בקשת החייל, הטופס יועבר למחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, ולמקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים, לטיפולם, כמפורט להלן.

15. בקשה להארכת שירות קבע לתקופה הקצרה משנה תוגש אף היא על טופס 305. החייל יציין את הסיבה להארכת השירות לתקופה הקצרה משנה. נוהל העברת טופס 305 כזה יהיה כמפורט בסעיפים 14-8 לעיל.

16. חייל, שהגיש בקשה להארכת שירות לתקופה הקצרה משנה, ומבקש לאחר מכן להאריך את שירותו לתקופה ממושכת, יגיש טופס 305 נוסף, בנוהל המפורט בסעיפים 14-8 לעיל.

17. בעל הרשות המוסמכת ישקול את בקשת החייל לאור התנאים להארכת שירות קבע, המפורטים בפ"מ [31.0201](#), ולאור הנחיות אכ"א-חטיבת תכנון כ"א, מחה"ס ומקשל"ר.

אי אישור הארכת שירות קבע - נגדים

18. לא תוארך התחייבותו לשירות קבע של נגד, שהוענקה לו דרגת סמל עם גיוסו לשירות קבע, כל עוד לא רכש את הסוג המקצועי הנדרש לקבלת דרגת סמל.

19. לנגד כאמור ולמפקדו הישיר תישלח הודעה על אי נכונות מקשל"ר להאריך את התחייבותו לשירות קבע, מאה ועשרים ימים, לפחות, לפני תום התחייבותו הראשונה, וזאת במטרה לאפשר לו רכישת הסוג המקצועי הנדרש עד מועד תום התחייבותו לשירות קבע.

חזרה מבקשה להארכת שירות קבע

20. אם לא ניתנה החלטת הרשות המוסמכת עד שלושים ימים לפני תאריך תום שירותו של החייל, יהיה רשאי החייל לחזור בו מבקשתו להארכת שירות קבע, מבלי שהדבר ייחשב כהפסקת שירות קבע או כהתרת התחייבות לשירות קבע.

אישור במפקדת קצין החיל הראשי

- 21.
- א. החליטה הרשות המוסמכת לדחות את הבקשה להארכת שירות קבע - תועבר הבקשה, בצירוף הנימוקים להחלטה, לאישור מחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, ולאישור מקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים.
- ב. הסמכות לשלילת הבקשה נתונה בידי מחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, ובידי מקשל"ר-ראש מנהל הנגדים - לגבי נגדים.
- 22.
- התנדבות לשירות קבע לתקופה הקצרה משנה תאושר על ידי מפקדת החיל הראשי, רק במקרים חריגים. האישור יינתן על ידי בעלי התפקידים האלה בלבד:-
- א. בחיל האוויר - רמ"ח קצינים - לגבי קצינים, ורמ"ח חוגרים - לגבי נגדים.
- ב. בחיל הים - רמכ"א או סגנו.
- ג. בחמ"ן - רמ"ח אוכ"א.
- ד. במז"י - רמ"ח קצינים - לגבי קצינים, ורמ"ח חוגרים - לגבי נגדים.
- ה. בחילות - אל"ם, כפי שיקבע מפקד החיל ויאשרו רמחה"ס - לגבי קצינים, וקשל"ר - לגבי נגדים.
23. אם אושרה הבקשה על ידי הרשות המוסמכת, תוזן ההחלטה למערכת הממוכנת, ותובא לידיעת החייל ולידיעת יחידתו.
24. ההחלטות וההזנות האלה אינן בסמכות מפקדת קצין החיל הראשי:-
- א. הארכה של שירות קבע בדיעבד, מעבר לארבעה עשר ימים ממועד הארכה.
- ב. ביטול הזנה שגויה של הארכת שירות, יומיים לאחר מועד ההזנה.
- נושאים אלה יועברו לטיפול מחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, או למקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים.
25. העתק של טופס הבקשה המקורי, בצירוף אישור ההזנה, יתויק בתיקו האישי של החייל במפקדת הזרוע, במז"י או במפקדת החיל.
- טיפול מחה"ס או מקשל"ר
26. חייל, המבקש להתנדב לשירות קבע ארוך, יישלח על ידי הרשות המוסמכת לבדיקה במכון לבדיקות תקופתיות (מלב"ת) במקרפ"ר, בירפ"א או במר"י, לפי העניין.
27. אם אושרה הבקשה על ידי הרשות המוסמכת, תוזן ההחלטה למערכת הממוכנת, ותובא לידיעת החייל ולידיעת יחידתו.
- בקרה על החלטות מפקדת קצין החיל הראשי
28. מחה"ס-רע"ן תו"ב - לגבי קצינים, או מקשל"ר-ראש מנהל הנגדים - לגבי נגדים, אחראים לערוך בקרה על הזנת הארכות השירות שבחזרו.
29. בעל תפקיד מוסמך במפקדת קצין החיל הראשי, שלגביו התעורר חשש שחרג מסמכותו בנושא אישור הארכת שירות קבע - ימנו מחה"ס-רע"ן תו"ב - לגבי קצינים, או מקשל"ר-ראש מנהל הנגדים - לגבי נגדים, קבו"ד או וח"ק בעניינו, בהתאם לצורך, והוא ייקרא לבירור בפני רמחה"ס או בפני קשל"ר, הכול לפי העניין.
- 30.
- א. סברו רמחה"ס או קשל"ר, לפי העניין, כי בעל תפקיד מוסמך במפקדת קצין החיל הראשי חרג מסמכותו - ימליצו בפני הרמטכ"ל על ביטול ההסמכה, שניתנה לפי נספח א להפ"ע [3.0501](#).
- ב. ניתנה המלצה כאמור - תובא לידיעת הגוף המאשר.

- ג. ממועד זה ועד להחלטת הרמטכ"ל באשר להמלצה, לא יעשה בעל התפקיד המוסמך במפקדת קצין החיל הראשי שימוש כלשהו בסמכויות, שהואצלו לו לפי הפ"ע [3.0501](#).
- ד. הרמטכ"ל יחליט אם לבטל את ההסמכה, שניתנה לבעל התפקיד המוסמך במפקדת קצין החיל הראשי אם לאו. החלטת הרמטכ"ל תובא לידיעת רמחה"ס או קשל"ר, לפי העניין, לידיעת בעל התפקיד המוסמך ולידיעת מפקדו.

הודעה על אי נכונות להארכת שירות קבע

31. חייל, שאינו מעוניין להאריך את שירות הקבע שלו, יודיע על כך לקצין השלישות של היחידה, שיזמנו לראיון בפני מפקד היחידה.
32. סיכום הראיון של החייל אצל מפקדו ישקף באופן תמציתי את הטעמים, שהניעו את החייל שלא להאריך את שירותו, כגון: טעמים הקשורים בהתקדמות בתפקיד ובדרגה, טעמי השתלמות ולימודים, טעמים הקשורים בתנאי שירות וטעמים אישיים שונים. אם החייל מנמק את אי נכונותו להאריך את שירותו בכמה סיבות, יש לפרט את הטעמים השונים ולציין את סדר עדיפותם.
33. סיכום הראיון יופץ לידיעת המפקדה הממונה, לידיעת מפקדת קצין החיל הראשי ולידיעת מחה"ס- הענף המתאים - לגבי קצינים, ומקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים.
34. מפקד היחידה, אם הוא ממליץ על הארכת שירותו של חייל, רשאי, אם הוא רואה צורך בכך, להמליץ על קבלת החייל לראיון נוסף במפקדה הממונה.
35. מפקד המפקדה הממונה אוקצין, שדרגתו סא"ל, לפחות, ושתפקיד זה הוטל עליו על ידי מפקד המפקדה, חייבים לראיון חייל המודיע על אי נכונות להאריך את שירותו, בכל מקרה שמפקדו של החייל המליץ על הארכת שירותו של החייל והמליץ על הזמנת החייל לראיון נוסף. במקרים אחרים יוזמן החייל לראיון, לפי שיקול דעתו של מפקד המפקדה הממונה. המפקדה הממונה תהיה רשאית להמליץ על הזמנת החייל לראיון במפקדה הממונה הגבוהה יותר (שלב ב), במפקדת קצין החיל הראשי, במחה"ס או במקשל"ר-מנהל הנגדים.
36. אם כתוצאה מהראיון החליט החייל להאריך את שירותו, יורה המפקד להגיש מייד טופס 305 ויעבירו בדחיפות, כמפורט בסעיפים 8-14 לעיל.

הפסקת שירות

37. חייל בשירות קבע, למעט החריגים המפורטים בסעיף 38 להלן, ישרת בתנאי ההתקשרות הפתוחה, שלפיהם קיימת זכות זו צדדית (לחייל בשירות קבע ולצה"ל) להפסיק את תקופת שירות הקבע, גם אם טרם הסתיימה התקופה הנקובה בהתחייבותו, וזאת בהתאם לכללי הפסקת השירות המפורטים בהפ"ע [3.0501](#).
38. חיילים, הנמנים עם האוכלוסיות האלה, לא ישרתו בתנאים של ההתקשרות הפתוחה ולא יוכלו להודיע על הפסקת שירותם:-
- א. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבותם המוקדמת עקב שיבוץ בתפקיד מסוים, כמפורט בפ"מ [31.0203](#) ובהק"א 31-02-29.
- ב. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבותם עקב הכשרה לקצונה, כמפורט בהק"א 31-02-02.
- ג. בוגרי פנימיות צבאיות, המשרתים בשירות קבע בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב לימודיהם בפנימיות, כמפורט בהק"א 10.01.
- ד. בוגרי מסלול לימודים אקדמיים לבוגרי פנימיות צבאיות, המשרתים בשירות קבע בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב לימודיהם בפנימיות הצבאיות ובאוניברסיטאות, כמפורט בהק"א 32-02-36.
- ה. חיילים, המשרתים בקבע בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה בהיותם בשירות חובה, עקב הכשרה ושיבוץ במקצועות המחשב, כמפורט בהק"א 31-02-24.
- ו. חיילים, המשרתים בתקופת שירות חובה שהומרה לשירות קבע, כל עוד לא הסתיימה תקופת שירות החובה בה היו חייבים.

בלמ"ס

31.0205
פקודות מסכ"ל, 21 נוב' 71

- ז. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות, שניתנה עקב הכשרה ושיבוץ במקצועות המחשב בזמן היותם בשירות קבע, כמפורט בהק"א 31-02-24.
- ח. חיילים, השוהים בחוץ לארץ למטרת קורסים או לימודים - במשך כל זמן שהותם בקורס או בלימודים, כאמור, וכן כל יתרת השירות הנדרשת כתנאי ליציאה לקורס או ללימודים, כמפורט בפ"מ 31.0206.
- ט. חיילים, שאושרה להם הלוואה או משכנתה בתנאים מיוחדים - משך תקופת השירות, שלא יחול עליה עיקרון ההתקשרות הפתוחה, ייקבע על ידי אכ"א-פרט, לגבי כל סוג הלוואה בנפרד, ויפורסם בהוראות הצבא.
- י. חיילים, שהצטרפו לתכניות שיכון או דיור מיוחדות - משך תקופת השירות, שלא יחול עליה עיקרון ההתקשרות הפתוחה, ייקבע על ידי אכ"א-פרט, בנפרד לכל תכנית ובהתאם לתנאיה המיוחדים, ויפורסם בהוראות הצבא.
- יא. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב הכשרתם לתפקידי צוות אוויר, כמפורט בפ"מ 32.0505.
- יב. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב הכשרתם לתפקידי קצין ימי, כמפורט בפ"מ 32.0507.
- יג. חיילים, המלווים פרויקט בחוץ לארץ - במשך כל זמן הפרוייקט ויתרת השירות הנדרשת בגינה, כמפורט בפ"מ 31.0206.
- יד. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב השתתפותם במסלול "תלפיות", כמפורט בהק"א 32-02-23.
- טו. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה עקב השתתפותם בעתודה האקדמית, בעתודה הטכנולוגית או בעתודה הקרבית, כמפורט בהק"א 32-02-10, בהק"א 32-02-11 ובהק"א 32-02-37.
- טז. חיילים, המשרתים בהתאם להתחייבות לשירות קבע, שניתנה בהתאם לאחת מפקודות הצבא, ושנקבע לגביה שהיא התחייבות קשיחה.
39. חייל בשירות קבע, שהודיע על הפסקת שירות הקבע, יהיה רשאי לבטל הודעה זו עד חמישה עשר ימים לפני מועד שחרורו המתוכנן. בקשה לביטול הפסקת שירות תועבר בערוצי הפיקוד למחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, ולמקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים. מחה"ס-הרע"ן המתאים - לגבי קצינים, או מקשל"ר-ראש מנהל הנגדים - לגבי נגדים יהיו רשאים להחליט אם להיענות לבקשת הביטול אם לאו.
40. הגיעה בקשה במועד הקצר מחמישה עשר ימים - ייתנו רמחה"ס או קשל"ר, לפי העניין, את החלטתם אם להיעתר לבקשה.

נוהל הגשת בקשה להפסקת שירות

41. חייל, המבקש להפסיק את שירותו בקבע, יגיש בקשה בשלושה עותקים על טופס, שדוגמתו ניתנת בנספח א לפקודה זו. הבקשה תועבר על ידי החייל למפקד היחידה, שיציין את הערותיו במקום המתאים ויעבירה למפקדה הממונה, שתעביר, לאחר ציון הערות וראיון החייל, את הטפסים למפקדת קצין החיל הראשי אליה שייך החייל, שתעביר, לאחר ציון הערות וראיון החייל, העתק אחד מהטופס למחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, או למקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים, כך שהעתק זה יגיע למחה"ס או למקשל"ר בתוך ארבעים וחמישה ימים, לפחות, ממועד הגשת הבקשה על ידי החייל.
42. מפקד, שמבקש להפסיק את שירותו של חייל בשירות קבע, יגיש את המלצתו להפסקת השירות למפקדה הממונה, שתעבירה, בציון הערותיה, למפקדת קצין החיל הראשי, שתעבירה, בציון הערותיה, למחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, או למקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים, לפי העניין. ההמלצה תינתן במכתב, ותכלול נימוקים מלאים. המכתב יוצג בפני החייל, שיאשר בשולי המכתב כי הדבר הובא לידיעתו, ויהיה רשאי לצרף להמלצה הערות בכתב. מחה"ס-הרע"ן המתאים, או מקשל"ר-ראש מנהל הנגדים יהיו רשאים אף הם ליזום הפסקת שירותו של חייל.

בלמ"ס

31.0205
פקודות מסכ"ל, 21 נוב' 71

43. הרמטכ"ל, ראש אכ"א, רמחה"ס או קשל"ר, לפי העניין, ימנו ועדות, שיטפלו בבקשות להפסקת השירות, ויגישו המלצותיהם לרשות המוסמכת, כמפורט בהפ"ע [3.0501](#).
44. החזר הטבות כספיות והוצאות לימוד עקב הפסקת שירות מפורט בפ"מ [36.0527](#).
45. מודגש בזאת, כי אישור הרשות המחליטה להפסיק את שירות הקבע לפי כללי ההתקשרות הפתוחה אינו מהווה אישור ליציאה או לזכויות פרישה.

התייצבות באיחור

46. התייצב חייל בשירות קבע בבקו"ס-מדור שחרורים לשחרור לאחר יום התש"ם - יטפלו בו כמפורט בהקמ"א כא26-. מחה"ס-הענף המתאים - לגבי קצינים, או מקשל"ר-מנהל הנגדים - לגבי נגדים יחליטו לגבי סוג השירות בו יימצא החייל ולגבי תשלום ימי קבע לחייל, לגבי התקופה שבין התש"ם המקורי לבין התש"ם בפועל.
47. חייל בשירות קבע, שהגיע תש"ם השחרור שלו והינו שווה בר"ס 2 - ינהגו לגביו כמפורט בפ"מ [31.0105](#).

שחרור חייל משירות קבע שלא בפניו

48. שחרור חייל משירות קבע שלא בפניו יבוצע בהתאם לנוהל המפורט בפ"מ [31.0117](#).

בלמ"ס

31.0205
פקודות מטכ"ל, 21 נוב' 71

רישום הארכת התחייבות או קבלה לשירות קבע ארוך במסמכי החייל

49. עם קבלת טופס 305 ביחידה, תירשם הארכת השירות בכרטיסו האישי של חייל בשירות סדיר על ידי מחיקת תאריך סוג השירות הנוכחי ורישום התאריך החדש.

נספח א לפקודה 31.0205

מפקדת קצין חיל ראשי _____

הנדון: בקשה להפסקת שירות קבע

חלק א - פרטים אישיים

					ק'
(מספר אישי)	(דרגה)	(שם פרטי ושם משפחה)	(גיל)	(יחידה)	(בשירות קבע החל מתאריך)

חלק ב - בקשת החייל

1. הנני מבקש להפסיק את שירות הקבע ולהשתחרר בתאריך _____ מהסיבות האלה:

_____

2. ידוע לי, כי אם קיבלתי את ההטבות הכספיות, המפורטות בפ"מ 36.0527 ובפקודות אחרות, כפי שיהיו בתוקף מעת לעת, אחויב להחזירן לצה"ל כתנאי להפסקת שירותי, בדרך ובתנאים שייקבעו על ידי מת"ש.

_____ (חתימה)

_____ (תאריך)

חלק ג - התייחסות מפקד החייל והמלצתו

1. הבקשה התקבלה בתאריך _____.
2. התייחסות והמלצה:

_____

_____ (תאריך) (מספר אישי) (דרגה) (שם פרטי ושם משפחה) (חתימה)

בלמ"ס

31.0205
פקודות מסכ"ל, 21 נוב' 71

חלק ד - הערות המפקדה הממונה והמלצתה

1. הבקשה התקבלה בתאריך _____
2. התייחסות והמלצה:

_____

_____

(תאריך)	(מספר אישי)	(דרגה)	(שם פרטי ושם משפחה)	(חתימה)
---------	-------------	--------	---------------------	---------

חלק ה - התייחסות מפקדת קצין החיל הראשי והמלצתה

1. הבקשה התקבלה בתאריך _____
2. התייחסות והמלצה:

_____

_____

(תאריך)	(מספר אישי)	(דרגה)	(שם פרטי ושם משפחה)	(חתימה)
---------	-------------	--------	---------------------	---------

חלק ו - החלטת מקשל"ר/מחה"ס

_____

_____